

Målnummer:	7021-11	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2012-10-22		
Rubrik:	Fråga om befrielse från tilläggsavgift enligt lagen om trängselskatt (I och II).		
Lagrum:	14 § och 18 § lagen (2004:629) om trängselskatt		
Rättsfall:			

REFERAT

I.

Transportstyrelsen beslutade den 13 april 2010 att påföra U.K. tilläggsavgift med 500 kr avseende trängselskatt för januari månad 2010. Skatteverket fastställde efter omprövning den 12 maj 2010 beslutet med motiveringen att betalning avseende trängselskatt för januari månad 2010 kommit in till Transportstyrelsens konto för fordonskatt. Detta belopp om 60 kr hade återbetalats den 6 april 2010. Betalning av trängselskatten bokfördes på det särskilda kontot för trängselskatt först den 27 april 2010. Då trängselskatten för januari månad 2010 inte var bokförd som betald vid förfallodagen den 31 mars 2010 fanns skäl att påföra tilläggsavgift.

U.K. överklagade Skatteverkets beslut hos förvaltningsrätten och yrkade att hon inte skulle behöva betala tilläggsavgiften. Hon anförde bl.a. följande. Hennes make, som sköter hennes betalningar eftersom hon är synskadad, betalade in vägs katt och trängselskatt samtidigt till Transportstyrelsen. Han tänkte då inte på att det var olika kontonummer för olika skatter. Betalningen skedde den 26 mars 2010 och alltså i god tid.

Förvaltningsrätten i Stockholm (2010-08-20, ordförande Wallentin) yttrade: U.K. har inte betalat trängselskatt för januari 2010 i rätt tid, dvs. senast den 31 mars 2010, i den mening som anges i lagen (2004:629) om trängselskatt. I stället har hon det nämnda datumet betalat in samma belopp till ett, i detta sammanhang, felaktigt konto hos Transportstyrelsen - som återbetalat beloppet till henne kort tid därefter. Även om det av nämnda omständigheter klart framgår att U.K. avsett att betala skatten i rätt tid - och att förseningen därför kan anses i viss mån ursäktlig - kan det samtidigt konstateras att betalning, trots att felet borde ha upptäckts i samband med att beloppet återbetalades till henne, skett först den 27 april 2010. Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att det inte framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tilläggsavgift med fullt belopp. Överklagandet ska därför avslås. - Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

U.K. överklagade förvaltningsrättens dom hos kammarrätten och yrkade att hon skulle befrias från skyldigheten att betala påförd tilläggsavgift.

Kammarrätten i Stockholm (2011-10-31, Bjernelius Lundahl, Eke, referent, Zawiska-Önnertson) yttrade: Kammarrätten ifrågasätter inte att det var av misstag som den betalning som gjordes den 30 mars 2010 avseende trängselskatten för januari 2010 skedde till ett annat konto hos Transportstyrelsen än det särskilda kontot för trängselskatt. Till följd av att felaktigt kontonummer hade angetts i samband med betalningen kom betalningen inte att bokföras på det särskilda kontot för trängselskatt. Att

betalningen inte bokfördes i rätt tid på det särskilda kontot för trängselskatt är inte något som Transportstyrelsen kan lastas för. Varken misstagets art, att U.K. inte själv ombesörjde betalningen eftersom hon är synskadad eller vad som i övrigt framkommit i målet gör att det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tilläggsavgift. - U.K:s överklagande ska således avslås. - Kammarrätten avslår överklagandet.

U.K. överklagade kammarrättens dom och vidhöll att någon tilläggsavgift inte skulle tas ut.

Skatteverket bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. Skatteverket har med stöd av 3 § första stycket 2 förordningen (2004:987) om trängselskatt fastställt beslutsformulär för Transportstyrelsens beslut om trängselskatt. I varje beslut ska finnas uppgift om att skattebeloppet ska betalas till ett särskilt bankkonto för trängselskatt som innehas av Transportstyrelsen. I beslutet ska vidare anges den senaste dag som betalningen ska vara bokförd på bankkontot för att tilläggsavgift inte ska tas ut. För att en betalning ska kunna gottskrivas kontot för trängselskatt ska betalningen ske via särskilt angivna bank- eller plusgironummer. Till beslutet fogas ett avskiljbart inbetalningskort med förtryckt bankgironummer och med Transportstyrelsens konto för trängselskatt som mottagare. De rutiner som tagits fram för att säkra uppbörden av trängselskatt har stöd i lag och förordning. Den omständigheten att Transportstyrelsen har flera andra bankkonton och således är rätt betalningsmottagare för andra skatter medför inte att en betalning av trängselskatt till annat bankkonto som styrelsen innehar kan godtas. I varje beskattningsbeslut anges också tydligt att det är viktigt att betalning av trängselskatter sker till Transportstyrelsens särskilda konto upprättat specifikt för trängselskatt. - U.K. har av misstag betalat in trängselskatten till Transportstyrelsens konto för fordonsskatt. Eftersom det inte fanns någon betalning bokförd på Transportstyrelsens särskilda konto för trängselskatt på förfallodagen har det funnits grund för att ta ut tilläggsavgift. - Möjligheten att besluta om befrielse från avgift bör enligt förarbetena användas restriktivt och främst i situationer där bilens ägare blivit betalningsskyldig utan egen förskyllan och rimligen inte kunnat förhindra att skattskyldighet uppstått. De exempel som anges i förarbetena avser situationer där själva skattskyldigheten är ifrågasatt. Genomgående är det fråga om omständigheter som den skattskyldige rimligen inte kunnat förhindra. I fråga om tilläggsavgiften framkommer inte annat än att det även här främst är fråga om situationer där bilens ägare blivit betalningsskyldig utan egen förskyllan och rimligen inte kunnat förhindra att skattskyldighet uppstått.

Högsta förvaltningsdomstolen (2012-10-22, Melin, Sandström, Almgren, Ståhl, Silfverberg) yttrade:

Skälen för avgörandet

Enligt 12 § lagen om trängselskatt ska trängselskatt betalas senast den sista dagen i andra kalendermånaden efter den månad beslutet avser. Om trängselskatt inte betalas i rätt tid ska enligt 14 § en tilläggsavgift påföras den skattskyldige med 500 kr. Inbetalning av skatt och avgift ska enligt 16 § göras genom insättning på ett särskilt konto för skatte- och avgiftsbetalningar. Skatten och avgiften anses ha betalats den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot. Skatteverket får enligt 18 § besluta att trängselskatt eller tilläggsavgift helt eller delvis inte ska tas ut om det skulle framstå som uppenbart oskäligt att ta ut skatten eller avgiften.

Av utredningen i målet framgår att U.K:s make för hennes räkning har betalat in det aktuella skattebeloppet till Transportstyrelsens konto för fordonsskatt och att beloppet först efter förfallodagen betalats till Transportstyrelsens konto för trängselskatt.

Frågan i målet är om U.K. ska befrias, helt eller delvis, från tilläggsavgift. Befrielse förutsätter att det skulle framstå som uppenbart oskäligt att ta ut

avgift. Den restriktivitet som ligger i uttrycket uppenbart oskäligt understryks av de uttalanden som gjorts i förarbetena till trängselskattelagen. Enligt dessa uttalanden ska möjligheten till befrielse utnyttjas främst i fall där bilens ägare blivit betalningsskyldig utan egen förskyllan. Exempel kan vara att en myndighet gett missvisande information, att bilen stulits eller att färdvägen har ändrats på grund av t.ex. en avspärrning (prop. 2003/04:145 s. 64 och 112 f.).

Skyldigheten att betala tilläggsavgift är hänförlig till det misstag som begicks vid inbetalningen. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening framstår det inte som uppenbart oskäligt att ta ut avgiften. Överklagandet ska därför avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

II.

Transportstyrelsen beslutade den 12 februari 2009 att påföra C.N. tilläggsavgift med 500 kr avseende trängselskatt för november 2008. Skatteverket fastställde efter omprövning den 8 april 2009 beslutet med huvudsaklig motivering: Betalning av trängselskatt för november 2008 har kommit in till Vägverkets särskilda konto för trängselskatt den 16 februari 2009. Då förfallodagen för skatten var den 2 februari 2009 kan betalningen inte anses ha inkommit i rätt tid. Tilläggsavgift ska därför påföras enligt 14 § lagen (2004:629) om trängselskatt.

C.N. överklagade Skatteverkets beslut och yrkade att länsrätten skulle undanröja den påförda tilläggsavgiften. Han anförde bl.a. följande. Transportstyrelsen informerar inte om att endast inbetalningar av exakt belopp beaktas och det endast om korrekt OCR-nummer anges. Ej heller har Skatteverket i sitt brev av den 8 april skrivit att så är fallet. Motiveringarna med referens till lagtext nämner inte begreppet "exakt belopp - inte ens för högt" respektive rätt OCR-nummer. Citerad lagtext anger endast att betalning ska ha inkommit i tid vilket har skett, dock 80 kr i stället för 40 kr samt med ett annat OCR-nummer än den på inbetalningsavi, dock har pengarna kommit till rätt konto.

Skatteverket fastställde vid obligatorisk omprövning den 17 augusti 2009 att C.N. var skyldig att betala tilläggsavgift för trängselskatt avseende november 2008.

Länsrätten i Stockholms län (2009-12-03, ordförande Mettävainio) yttrade efter att ha redogjort för tillämplig lagstiftning: Av tillämpliga bestämmelser följer att trängselskatt avseende november månad 2008 skulle ha varit betald senast den 2 februari 2009. Mot bakgrund av att C.N:s betalning bokfördes på det särskilda kontot den 16 februari 2009 finner länsrätten att den aktuella trängselskatten inte kan anses vara betald förrän vid denna tidpunkt. Då trängselskatten således inte har betalats inom angiven tid har grund för påförande av tilläggsavgift förelagat. - Fråga är då om det skulle framstå som uppenbart oskäligt att ta ut den ålagda tilläggsavgiften och om C.N. därför, helt eller delvis, ska medges befrielse från avgiften enligt 18 § lagen om trängselskatt. - I förarbetena till lagen om trängselskatt anges som exempel på fall i vilka det skulle framstå som uppenbart oskäligt att ta ut skatt eller avgift att bilen har stulits eller har använts vid en nödsituation eller när ett fel i något hänseende har begåtts från Vägverkets eller annan myndighets sida i fråga om hanteringen av systemet, t.ex. vid information till trafikanterna. Vidare anges i förarbetena att möjligheten att besluta om befrielse eller återbetalning bör utnyttjas restriktivt (prop. 2003/04:145 s. 64). - C.N. har anført att han bör befrias från tilläggsavgift eftersom han betalt trängselskatten i tid, dock med ett för högt belopp samt med fel referensnummer för betalningen. Länsrätten konstaterar att den information som vid betalning lämnas för att knyta betalningen till korrekt skattebeslut typiskt sett står under den skattskyldiges kontroll. Länsrätten finner, med beaktande av detta och den i propositionen

angivna restriktiva tillämpningen av befrielsereglerna, att det inte framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tilläggsavgift. Vad C.N. anför förleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därmed avslås. - Länsrätten avslår överklagandet.

C.N. överklagade länsrättens dom hos kammarrätten och yrkade att den påförda tilläggsavgiften skulle undanröjas. Han anförde bl.a. följande. Han åberopar inte befrielsereglerna utan han gör gällande att inbetalning har skett i enlighet med de krav som framgår av den information han fått. Han har vid sin betalning uppfyllt de krav som anges i informationen i samband med aviseringen av trängselskatten. Vid aviseringen av trängselskatten har inte angetts att OCR-nummer måste anges vid betalning. Av misstag förväxlade han två inbetalningsavier avseende trängselskatt. Detta ledde till att det belopp som han först betalade in var högre än det begärda samt att fel OCR-nummer angavs. På kontot för trängselskatt hade kommit in 80 kr före förfallodatum den 2 februari 2009. Länsrätten har inte hänvisat till vare sig lagtext eller förarbeten vid bedömningen av frågan om en inbetalning som gjorts före förfallodagen, till rätt konto med för högt belopp men med felaktigt angivet OCR-nummer, ska betraktas som inte mottagen.

Skatteverket bestred bifall till överklagandet.

Frågan om prövningstillstånd i kammarrätten avgjordes slutligt genom att Högsta förvaltningsdomstolen den 8 april 2011 meddelade C.N. sådant tillstånd.

Kammarrätten i Stockholm (2011-10-31, Bjernelius Lundahl, Eke, referent, Zawiska-Önnertson) yttrade, efter att dels ha hänvisat till länsrättens uppgifter om tillämpliga bestämmelser, dels ha redogjort för förarbetena till 18 § lagen om trängselskatt: Kammarrätten gör följande bedömning. - En avsändare av en betalning kan på olika sätt ange för mottagaren vilken fordran betalningen avser. För den betalning om 80 kr som inkom till kontot för trängselskatt den 30 januari 2009 hade ett OCR-nummer hänförligt till beslutet om trängselskatt för december 2008 angetts. Genom att ange ett OCR-nummer hänförligt till beslutet om trängselskatt för december 2008 har betalningen, enligt kammarrättens mening, destinerats till trängselskatten för december 2008. Den betalningen kan därför när den bokfördes på kontot för trängselskatt inte anses utgöra betalning av trängselskatten för november 2008. - Vad som anges i beslutet om trängselskatt om att "För att undvika en tilläggsavgift på 500 kronor ska betalningen finnas bokförd på Vägverkets konto för trängselskatt senast 2009-02-02" måste, enligt kammarrättens mening, uppfattas som att det är en betalning som avser det ifrågasatta beslutet som ska finnas bokförd på nämnda konto och inte en betalning som av avsändaren destinerats till ett annat beslut. - C.N. skulle senast den 2 februari 2009 ha betalat 40 kr i trängselskatt för november 2008. En betalning om 40 kr där OCR-numret hänförligt till beslutet avseende trängselskatt för november 2008 hade angetts inkom dock först den 16 februari 2009 och således för sent. - Fråga är då, bl.a. mot bakgrund av vad Högsta förvaltningsdomstolen uttalade då prövningstillstånd meddelades i kammarrätten i målet, om det är uppenbart oskäligt att ta ut tilläggsavgift i förevarande fall så att befrielse från tilläggsavgift ska medges helt eller delvis. - Även med beaktande av att det inte finns anledning att ifrågasätta C.N:s uppgift om att han av misstag förväxlat betalningsavierna för november respektive december 2008 finner kammarrätten att det inte kan anses uppenbart oskäligt att ta ut tilläggsavgift i förevarande fall. - Överklagandet ska därför avslås. - Kammarrätten avslår överklagandet.

C.N. överklagade kammarrättens dom och yrkade att någon tilläggsavgift inte skulle tas ut. Han anförde bl.a. följande. Av misstag förväxlade han två inbetalningsavier avseende trängselskatt. Detta ledde till att det belopp som han först betalade var högre än det begärda samt att ett annat OCR-nummer angavs. De tre instanser som har beslutat i saken har undvikit att påstå att

dessa båda fel från hans sida strider mot lag. I stället hänvisas till lagparagrafer som inte gäller de aktuella felen och till interna rutiner.

Skatteverket bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. Skatteverket har med stöd av 3 § första stycket 2 förordningen (2004:987) om trängselskatt fastställt beslutsformulär för Transportstyrelsens beslut om trängselskatt. Varje beslut om trängselskatt märks så att en betalning kan styras till rätt beslut. Detta sker genom att varje enskilt beslut åsätts ett unikt identifikationsnummer, ett s.k. OCR-nummer. Av beslutet ska vidare framgå vilken kalendermånad och vilket fordon beslutet avser samt vilken dag som skatten senast ska vara betald. Till beslutet fogas ett avskiljbart inbetalningskort som innehåller det förtryckta beslutets OCR-nummer, fordonets registreringsnummer och uppgift om när skatten senast ska vara betald. Det framgår också att beslutets OCR-nummer ska anges om betalning görs på annat sätt än med det bifogade inbetalningskortet. De rutiner som tagits fram för att säkra uppbörden av trängselskatt har stöd i lag och förordning. Tydliga anvisningar finns i besluten och bifogade inbetalningskort om vikten av att vid inbetalningen ange det unika identifikationsnummer (OCR-numret) som varje beskattningsbeslut åsätts. I detta fall har C.N. av misstag vid betalningen av trängselskatt den 30 januari 2009 inte angett det unika OCR-nummer för den trängselskatt han avsett att betala utan han har i stället angett ett annat senare trängselskattebesluts unika OCR-nummer och betalat det belopp som överensstämmer med detta senare beslut. Eftersom den trängselskatt om 40 kronor avseende november 2008 som skulle vara betald senast den 2 februari 2009 inte betalats i rätt tid har det funnits grund för att ta ut tilläggsavgift. Möjligheten att besluta om befrielse från avgift bör enligt förarbetena användas restriktivt och främst i situationer där bilens ägare blivit betalningsskyldig utan egen förskyllan och rimligen inte kunnat förhindra att skattskyldighet uppstått. De exempel som anges i förarbetena avser situationer där själva skattskyldigheten är ifrågasatt. Genomgående är det fråga om omständigheter som den skattskyldige rimligen inte kunnat förhindra. I fråga om tilläggsavgiften framkommer inte annat än att det även här främst är fråga om situationer där bilens ägare blivit betalningsskyldig utan egen förskyllan och rimligen inte kunnat förhindra att skattskyldighet uppstått.

Högsta förvaltningsdomstolen (2012-10-22, Melin, Sandström, Almgren, Ståhl, Silfverberg) yttrade:

Skälen för avgörandet

Enligt 12 § lagen - - - (se första stycket under Skälen för avgörandet i referatets del I) - - - skatten eller avgiften.

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. C.N. påfördes i beslut den 12 februari 2009 tilläggsavgift avseende trängselskatt för november 2008. Skatten om 40 kronor förföll till betalning den 2 februari 2009 men bokfördes på trängselskattkontot först den 16 februari 2009. På samma konto bokfördes den 30 januari 2009 en inbetalning om 80 kronor. Vid inbetalningen uppgav C.N. ett OCR-nummer som var hänförligt till ett beslut om trängselskatt för december 2008.

Högsta förvaltningsdomstolen finner att den inbetalning som bokfördes den 30 januari 2009 inte till någon del kan anses avse trängselskatt för november 2008. Frågan är därmed om C.N. ska befrias, helt eller delvis, från tilläggsavgift. Befrielse förutsätter att det skulle framstå som uppenbart oskäligt att ta ut avgift. Den restriktivitet som ligger i uttrycket uppenbart oskäligt understryks av de uttalanden som gjorts i förarbetena till trängselskattelagen. Enligt dessa uttalanden ska möjligheten till befrielse utnyttjas främst i fall där bilens ägare blivit betalningsskyldig utan egen förskyllan. Exempel kan vara att en myndighet gett missvisande information, att bilen stulits eller att färdvägen har ändrats på grund av t.ex. en avspärning (prop. 2003/04:145 s. 64 och 112 f.).

Skyldigheten att betala tilläggsavgift är hänförlig till det misstag som begicks vid inbetalningen. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening framstår det inte som uppenbart oskäligt att ta ut avgiften. Överklagandet ska därför avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Föredragna 2012-09-19, föredragande Finander, målnummer 7021-11 (I) och 7022-11 (II)

Anm. Samma dag avgjordes mål nr 7145-11 där frågeställningen och utgången var densamma som i referatets del I.

Sökord: Trängselskatt

Litteratur: Prop. 2003/04:145 s. 64 och 112 f.
